

MARIBORSKI VEČERNIK „JUTRA“

Cena 1 Din

Uredništvo in uprava: Maribor, Grajski trg 7 / Tel. uredništva in uprave 24-55
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 14. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 din, dostavljen na dom 12 din / Oglasi po ceniku / Oglasa
se sprejema tudi oglasni oddelček »Jutra« v Ljubljani / Poštni ček, rač. št. 11409

ČSR

Henleinov nedeljski govor je prinesel razočaranje vsem tistim evropskim krogom, ki so dobre volje, ki si želijo pomirjenja, sporazuma, kompromisa. Konrad Henlein, vodja sudetsko nemške skupine, je v nedeljo prepričal ves svet, da mu ni mnogo do sporazuma, ker bi sicer ne bil sprožil zahtev, ki spodbijajo osnove državne suverenosti, demokratično urejene državne celote. Nemogoče je, da bi bila v eni ter isti državi dejanski dva suverena reprezentanta ter da bi notranja državna ureditev slonela na dveh načelih, ki si drugo drugemu povsem nasprotujeta, to je na načelu demokracije, na kateri sloni sedanji državni red ČSR, ter na totalitarnem načelu, ki ga je v nedeljo razglašal Konrad Henlein v Karlovih Varih. Težko si je tudi misliti svobodno državo, ki bi si dala po manjšini narekovati smer zunanje politike, kakor želi n. pr. Henlein.

Prav je, da je Henlein spregovoril. Danes le malokdo dvomi v miroljubnost bratske češkoslovaške države, ki je svojim narodnim manjšinam priznala pravice, kakršnih si za svoje brate onstran meja želimo vsaj za šestino. Tudi italijanski komentariji so priznali praški vladi prizadevanje po miroljubnem usmerjanju svoje politike.

Navzlic težkim Henleinovim zahtevam pa se bo praški vladi morebiti le posrečilo, da prepriča svet o svojih najboljših namelih, ki dopuščajo kompromis, nikaikor pa rešitve, ki bi predstavljala dejansko podrejenost večine manjšini. Praška vlada že pripravlja manjšinski statut, ki bo vseboval osnovna načela narodnostnega prava češkoslovaške republike, in ki se v smislu informacij ne bo prav nič ozirala na predhodno odklonitev tega statuta in pa Henleinove radikalne zahteve. Henlein pa bo moral prepričati ČSR, pa tudi inozemstvo, da je dobre volje in da je dostopen za sporazum, pametno ter pravično rešitev narodno manjšinskih problemov.

Ne samo politična, ampak tudi vojaška pozornost se v zadnjem času v zvezi z najnovejšimi dogodki v Evropi vse bolj osredotoča na češkoslovaško republiko.

Mnogo pišejo in ugibajo o vojaški moči češkoslovaške republike. Znani vojaški strokovnjak in publicist bivši belgijski generalštabni častnik Leurquin trdi na podlagi svojih večmesečnih opazanj, da je vojaška sila češkoslovaške republike vzorna. Tukaj ne more biti nobenega momenta iznenadenja. Češkoslovaška razpolaga z močnim utrdbenim pasom po vzoru znane francoske Maginotove linije, ki se razteza skozi Češki gozd in Krušno goro pa naprej preko Krkonošev v globini 100 km, pri čemer so na pomembnih strateških točkah izkoriščene celo reke s posebnim sistemom, ki omogoča poplavo širokih predelov. Ta trdnjavski pas omogoča celo številčno slabše vojske, da se lahko drži tudi proti močnejšemu nasprotniku.

K temu pride še druga važna okolnost, ki se tiče tehničnega materiala češkoslovaške vojske, ki je po mnenju omenjenega vojaškega strokovnjaka na višku popolnosti sodobne vojne tehnike. Glavna središča vojne industrije, katere proizvodna kapaciteta je silno visoka, so v teku zadnjih pet let prenesli z dosedanjih sedežev v karpatsko območje, kjer so povsem zavarovana pred morebitnimi letalskimi napadi in kamor je tudi Poljska osredotočila svojo vojno industrijo, ki jo je preselila v neposredno bližino češkoslovaške vojne industrije iz Poznania in iz kongresne Poljske.

Leurquin pa piše s toplim priznanjem

Srednja Evropa glavni predmet londonskih posvetovanj

Spomenica prezidenta dr. Beneša Parizu in Londonu

LONDON, 28. aprila. Danes ob 10.30 so se pričela v službenem stanovanju ministrskega predsednika Chamberlaina v Downing Streetu razgovori med Chamberlainom, zunanjim ministrom Halifaxom, francoskim predsednikom vlade Daladierom in francoskim zunanjim ministrom Bonnetom. Danes in jutri bodo v smislu informacij obravnavali glavni predmet angleško francoskih posvetovanj, to je srednjeevropsko vprašanje. Te informacije današnji londonski jutranji tisk direktno potrjuje. Prezident češkoslovaške republike dr. Beneš je po pariškem poslaniku Osuskem in londonskem poslaniku dr. Masaryku poslal vladama v Londonu in Parizu izčrpno spomenico, ki vsebuje pregled dosedanjih dogodkov ter konkretne predloge za rešitev sudetsko nemškega vprašanja. Tudi ta spomenica bo predmet razgovorov med francoskimi ter angleškimi državniki.

PARIZ, 28. aprila. Celotno zanimanje francoskega tiska je posvečeno londonskim razgovorom. Vsi drugi dogodki so

potisnjeni v ozadje. Listi opozarjajo na veliki pomen teh posvetovanj za nadaljnji razvoj dogodkov v Evropi. Glede Češkoslovaške so si pariški listi edini v tem, da bo Chamberlain ostal pri svojem znanem stališču, ki ga je izrazil v spodnji zbornici. »Epoque« polaga veliko važnost na vojaško sodelovanje Anglije in Francije. »Petit Journal«, opozarja na važnost sodelovanja med generalnima štaboma Francije in Anglije ter vpostavitve skupnega vrhovnega poveljstva. »Matin« navaja, da sta Francija in Anglija v organizaciji letalstva za drugimi silami. To mora biti drugače in to je tudi namen londonskih posvetovanj. »Figaro« piše, da se vprašuje London, če hoče Francija navzlic notranjim političnim slabostim in finančnim bremenom oboroževanja še nadalje vztrajati na sistemu liberalnega gospodarstva ter na osnovah washingtonskega valutnega dogovora v Washingtonu. Le pod temi pogoji bi bila Anglija pripravljena k poglobitvi zunanjepolitičnega sodelovanja s Francijo.

Stalni svet Male antante 5. maja v Bukarešti

PARIZ, 28. aprila. Dočim so oči Evrope obrnjene v London, se del pariškega tiska peča tudi s predstoječim zasedanjem Male antante 5. maja v Bukarešti. Stalni svet Male antante se bo v smislu pariških informacij pečal s sledečimi vprašaji:

Odnosaji Male antante z Italijo. Razčističenje vseh vprašanj, ki se tičejo Male antante v zvezi s priključitvijo Avstrije k Nemčiji. Razmerje Češkoslovaške do Nemčije. Vprašanje zblizanje držav Male antante z Madžarsko.

Anglija polni svojo vojno zalogo: 15 milijonov ton živil

LONDON, 28. aprila. Doznava se, da je Anglija po vseh krajih sveta nabavila hrane v teži 15 milijonov ton. Nabavo so izvršili britanski tajni agentje v največji tišini, ker bi sicer cene radi spekulacije narasle. Hrano so spravili v posebna

skladišča, ki so bila pred vskladiščenjem pregledana po posebnih komisijah. Razen tega je britanska vlada nabavila 400.000 ton sladkorja v vrednosti 2 milijonov funtov, ki naj bi služil za vojno zalogo.

Židje v Nemčiji morajo prijaviti svoje premoženje

BERLIN, 28. aprila. Dosedanjim ukrepom proti Židom je sledil sedaj odlok o inventurni obveznosti židovskih obratov in poslovalnic. S tem odlokom naj se v Nemčiji ustvari jasno stanje glede obsega in vrednosti židovskega premoženja. Po izvršeni inventuri bodo sledile nadaljnje odločitve v smislu svoječasnih Göringovih napovedi z dne 26. marca. Ta naredba velja za Žide, ki so nemški državljani. Prijava premoženja v Nemčiji

ter inozemstvu je obvezna le v primeru, kjer sega premoženje preko vrednosti 5000 mark. Židje, stari državljani, ki živijo v Nemčiji, morajo prijaviti svoje premoženje samo na teritoriju rajha. Prav tako je potrebno novo dovoljenje za Žide ob priliki otvoritve nove podružnice ali poslovalnice. Ta uredba je v zvezi z reševanjem židovskega vprašanja v Avstriji.

tudi o človeškem materialu češkoslovaške vojske. Prebivalstvo češkoslovaške republike se odlikuje po svoji visoki naobrazbi, ki je odločilne važnosti v sodobni vojni, ki je dejansko obojestranski preizkus tehnike. Slej ko prej pa velja, da je najpomembnejši vojni činitelj duhovni potencial te ali one vojske, o katerem za-

trjuje Leurquin glede Češkoslovaške, da je tako močan in odličen, da ne more nanj delovati nobena politična ali strateška poteza, ki bi prišla še tako iznenada. Bodimo optimisti in upajmo, da se bodo razkropili temni oblaki, ki so zajeli zadnje mesece bratsko češkoslovaško republiko.

Pabecki

Kočevske

V »Braniku« št. 11a beremo: »Že parkrat smo na tem mestu omenili postopanje nekaterih vidnih nemških kočevskih gospodov župnikov, ki skušajo na vse načine zmanjšati pomen slovenske službe božje na Kočevskem, pa tudi kakorkoli povdariti svoj nemški duh v cerkvi... Znana mi je cerkev v večjem slovenskem kraju naše Kočevske, kjer g. župnik z lece ob priliki objav sv. maš brez teden dosledno omenja vsa slovenska krajevna imena le v nemški jezikovni prestavi... V borbi za svoje pravice na »nemškem« Kočevskem se naši sovražniki poslužujejo največkrat laži, ki je njihovo najčestje orožje za doseg svojih svetih pravic, ki jim jih teptajo Kranjci... Tako so poslali višji cerkveni oblasti pritožbo, da Slovenci pri in po vsaki slovenski maši pridno plešejo ter so navedli za dotični kraj celo točne datume... Seveda je višja cerkvena oblast sprejela to pritožbo nekega nemškega župnika z rezervo na znanje ter se prepričala, da je bila vsa pritožba do vrstice zlagana. Da s takim načinom ne kažejo gotovi ljudje svojo visoko moralo, kulturo, ter neko posebno poslanstvo, katerega baje zastopajo ter izvršujejo v ve-komaj naši slovenski Kočevski.«

Samo, da...

»Kmet, list« poroča v št. 16: »Generalno glasilo radikalne zajednice »Samo-uprava« napoveduje svobodne volitve v državni zbor. Onim, ki so nesli kakor kukavice po tujih gnezdih neoplojena jajca, napoveduje brezobziren boj, ki se more končati z uničenjem političnih spekulantov. V generalnem glasilu stoji uradno pisano, kar mora držati, tole: »Po polnih desetih letih bodo sedaj prvič zopet svobodne volitve, ki bodo vsaki stranki omogočile v vsakem pogledu polno svobodo akcije zborovanj, propagande in nemotenega agitiranja. Ko bodo sprejeti novi volilni in ostali politični zakoni, bomo objavili vsa potrebna navodila svojim organizacijam. Do takrat pa morajo posebne naši banovinski odbori razviti veliko delavnost, da izpopolnijo organizacijo. To pot ne bo tako, kakor je bilo pri volitvah leta 1931. In 1935, ko je imel kandidat že zagotovljen mandat, ako ga je nosilec sprejel na listo. Sedaj si bo moral vsak kandidat osebno izvojevati zmago.« Kaj pravite kmetje? — Nekateri so prav tako kakor papirnata »Samouprava« vedno za to, da si vsak kandidat izvojuje med ljudstvom zmago in se razume zaupanje — ne vprašuje prav nič kako pa kaj. Sredstva za doseg cilja so jim postranska reč — samo, da se prikopljajo tja, kjer je kaj v koritu.

Cerkvena doklada

V zvezi z novim finančnim zakonom, ki je stopil v veljavo 1. aprila t. l., so izšla precizna navodila glede plačanja cerkvene doklade za rimokatolike. Višina te doklade je določena na 10% na neposredni drž. davek. Za cerkv. doklado preko 10% in pa za posebno škofijsko doklado je potrebno dovoljenje fin. ministra v sporazumu z ministrom pravosodstva. Te cerkvene doklade bodo pobirali organi državne uprave istočasno z drž. dajatvami, nakar jih bodo v trome-sečnih obdobjih izročali pristojnim cerkvenim organom.

Spartna gibanje

Vztrajno, uspešno delo ISSK Maribora

V lovski sobi pri »Orlu« je bil sinoči 19. redni letni občni zbor najstarejšega slovenskega sportnega kluba ob naši meji ISSK Maribora. Zbor je otvoril in vodil dolgoletni zaslužni in požrtvovalni predsednik g. dr. Fran Stamol. Za zborovanje je bilo izredno veliko zanimanje, tako da je bila dvorana nabito polna. Po uvodnih predsednikovih besedah so bila poročila posameznih funkcionarjev in je kot prvi podal svoje poročilo klubov centralni tajnik g. Josip Konič. Iz njegovega poročila posnemamo, da se inventar, s katerim razpolaga klub v svrhu izvajanja svojega programa v različnih odsekih, tudi v pretekli poslovni dobi ni povečal z edino izjemo nogometnega odseka, ki je nabavil mnogo nove opreme. Žal pa ni bilo doslej mogoče rešiti vprašanja igrišča, na katerem bi se razen treningov moglo prirediti javne tekme. Edini sportni prostor, ki ga poseduje klub, je moderno teniško igrišče, ki ni samo v ponos kluba, ampak vsemu mestu.

Teniški odsek je pod vodstvom agilnega ravnatelja F. Babiča usmeril svoje delovanje predvsem k vzgoji naraščajoč, kar mu je povsem uspelo. Zdi se, da je s tem uspešen razvoj slovenskega tenisa v Mariboru zasiguran. Nogometni odsek je v teku zadnjih let pokazal letos še največji napredek in to kljub temu, da nima lastnega igrišča. Vzorno požrtvovalni načelnik nogometne sekcije g. mag. C. Maver je predvsem forsiral mladino ter s sodelovanjem upravnega odbora, ki je gmočno podprl odsek, dosegel popoln uspeh. Trenutno je moštvo ISSK Maribora na drugem mestu prvenstvene tabele ter obstoja možnost, da si pribori naslov prvaka dravske banovine in se s tem kvalificira za nadaljnje tekmovalne nastope v državno ligo. Prvenstvena tabela daje slutiti, da bodo klubi mariborskega okrožja zasedli vodilna mesta in bodo zaradi tega imeli delegati mariborskih klubov na letošnji glavni skupščini LNP mnogo lažje stališče, ko bodo zahtevali, da se v prvenstveni finale dopustijo trije mariborski klubi, tako da bo zasiguran tudi finančni uspeh tega tekmovalja. Da se nahajajo klubi celjskega in ljubljanskega okrožja LNP na koncu prvenstvene tabele, je najboljši dokaz za nadmočje mariborskega nogometa. **Zimsko-sportni odsek** je pod vodstvom neumornega načelnika g. V. Goluboviča dosegel zavidne uspehe. Klubovi člani so bili uvrščeni v državno reprezentanco za tekme v Italiji in na Triglavu, kjer so se odlično plasirali. Žal je tudi v letošnjem letu mila zima onemogočila izvedbo bogatega sporeda, ki ga je nameraval izvesti odsek. Želeli bi bilo, da se na novo ustanovita opuščena odseka, in sicer **plavalni in lahkootletski**, kajti to sta panogi, ki pri smotrnem sodelovanju z drugimi odseki vsestransko usposobita mladino za gojenje sporta. Člani ISSK Maribora so se udeleževali izven kluba v raznih sportnih forumih, kjer so svojo nalogo pozitivno rešili.

Zatem je sledilo **blagajniško poročilo**, ki ga je podal mesto odsotnega blagajnika g. Loosa tajnik g. Konič. S pomočjo nekaterih dobrotnikov se je klubu posrečilo, da je del svojih dolgov likvidiral in je upati, da se bo klub v letošnjem letu znebil vseh starih dolgov, to pa le v tem slučaju, če bodo klubu tudi v tem letu naklonjeni dobrotniki, katerim se je izrekla iskrena zahvala s prošnjo, da bi klub tudi letos podpirali.

Potem je poročal neumorno delavni načelnik teniškega odseka g. ravnatelj J. Babič, ki je v svojem poročilu zajel odsekov uspehe v preteklem letu, ob katerih je razviden velik napredek zlasti nadarjenih juniorjev.

Nato je poročal požrtvovalni načelnik nogometne sekcije g. mag. Ciril Maver. Iz njegovega poročila je razvidno, da je nogometna sekcija pri dobrem gospodarstvu vedno lahko visoko aktivna in ni bila upravičena svoječasna namera nogometno sekcijo opustiti. Res je, da naš nogomet še ni na primerni višini, vendar pa kažejo vsi znaki, da bo po vztrajnem in požrtvovalnem delu mogoče, da postane ISSK Maribor resen reflektant na prvo mesto v naši banovini. Odsek ima veri-

45. rojstni dan kneza namestnika Pavla

Danes obhaja svoj 45. rojstni dan Nj. kr. Vis. knez namestnik Pavle, ki stopa z današnjim dnem v 46. leto svojega življenja. Ko je knez namestnik Pavle po smrti nepozabnega kralja Aleksandra Ujedinitelja prevzel posle prvega kraljevega namestnika, je prevzel nase težko in odgovorno nalogo, da skupno z ostalimi kraljevimi namestnikoma vodi našo državo do polnoletnosti Nj. Vel. kralja Petra II.

Kulturni razgledi

Izšla so »Obzorja«

Izšla so dolgo napovedana »Obzorja«, mariborska revija za leposlovje, umetnost in publicistiko. Oba urednika dr. Vladimir Kralj in dr. Ivan Dornik naglašata v uvodu k prvi in drugi številki te okusno in sodobno opremljene revije v tisku ter izdaji Mariborske tiskarne d. d., da je čas za kulturno revijo v Mariboru danes ugodnejši kakor kdajkoli prej. Skrb nove revije bo veljala v prvi vrsti mladim pisateljem in nadarjenim pripovednikom, ki so pričeli pisati svojo socialno prozo. Namenjena bo njihovim umetniškim vizijam o moralni, socialni in narodni stvarnosti ob meji. Uredništvo pa bo v svojem publicističnem delu navajalo bralce k stvarnemu dojetanju naše moralne, socialne in gospodarske resničnosti. Revija bo, kakor navajata urednika, obravnavala pereča vprašanja našega narodnega življenja v njihovi zgodovinski vzročnosti ter s stvarnostjo, ki je ne bodo kalile dnevne strankarske strasti.

Uvodni prispevek ob 60-letnici Otona Župančiča je napisal prof. dr. Ivan Dornik. Sledi I. Šorlijeva »Očetova senca, materino sonce«, globoko duhovita razmišljanja o ljudeh, ki so pisatelju najbližji. Naš stari znanec Janko Samiec je prispeval svojo »Jesen ob Dravi«. Sledijo I. Potrčeve »Črešnje«, lirčno nežna »V gozdu« Ruže Lucije Petelinove, črtica F. Godine »Zemlja se bo«, B. Voduškov »Jutro dolžnosti«, O literarni kritiki razpravlja bivši sotrudičnik »Dom in sveta« France Vodnik. Sledijo A. Novačanove »Misli« ter »Elegija« V. Žitnika. Jože Kerenčič objavlja socialno študijo o »Zemljiških odnosih v Jeruzalemskih gorah«, podprto s statističnimi podatki. Roža Lucija Petelinova je prispevala še svoje »Ognje«, Radivoj Rehlar pa svojo »Neznanemu«. Vseuč. prof. dr. Vladimir Murko razpravlja o »Našem kreditnem

ficiranih vsega 90 igralcev, ki so v pretekli poslovni dobi dosegli lepe uspehe, ki so našim čitateljem itak dobro znani in jih radi tega ne bomo ponavljali. Prvi predpogoj za uspešno napredovanje je akcija za lastno igrišče. Večji uspehi bi bili lahko dosegljivi, ako bi imel klub to, kar imajo drugi prvorazredni klubi — to je lastno igrišče. Zato se je načelnik zahvalil sodelavcem in igralcem, ki so pod tako težkimi pogoji vztrajali in stremeli k čim večjim uspehom za barve ISSK Maribora. Snuje se zadruga »Mariborski stadion«, ki ima v načrtu zgraditev modernega, današnjim razmeram ustrežajočega stadiona. Že se nabirajo člani te zadruge in naj ne bo nobenega iskrenega pristaša ISSK Maribora, ki ne bi podpisal vsaj enega deleža. Ob koncu svojega poročila je g. mag. Maver apeliral na članstvo, da se mora zavedati, da je ravno nogomet širil ime, sloves in ugled ISSK Maribora. Potruditi se bo treba, da se v bodoče ta ugled še bolj dvigne in sicer s tem, da se nogomet zboljša. Tudi v nacionalnem in državnem oziru ne smemo podcenjevati ogromnega propagandnega pomena nogometnega sporta, saj je še vedno na svetu odličan nogometni sport najboljša priporočila in sredstvo za poznavanje dotičnega naroda in države. Maribor pa, ki meji danes na veliko Nemčijo, bo sedaj v mnogo večji meri poklican, da služi v vsakem oziru svojemu narodu tudi na zelenem polju s tem, da nas tudi v nogometu dostojno reprezentira.

V imenu nadzornega odbora je poročal

vo do polnoletnosti Nj. Vel. kralja Petra II. Na dvoru praznujejo danes to obletnico življenja kneza namestnika Pavla slovesno pristrčno, vendar pa brez večjega zunanjega sijaja.

Vsa Jugoslavija želi ob 45. rojstnem letu knezu namestniku, da bi bil Jugoslaviji še dolgo ohranjen za izpolnitev vzvišenih nalog do polnoletnosti kralja Petra II.

gospodarstvu kot pogoju za gospodarsko osamosvojitve, Fr. Tavčar o vprašanju bodočega denarnega sistema, Štefan Kováč pa o gospodarskih in socialnih prilikah v Prekmurju. Janko Samiec je še prispeval svojo mehko lirčno »Romam skozi nočni mrak«, V. Žitnik pa svojo »Žejna«. Zaključni del bogate, pestro ter spretno urejene dvojne številke pa tvori »Pregled« s številnimi tehtnimi prispevki ter ocenami.

Narodno gledališče

Četrtek, 28. aprila ob 20. uri: »Sleherik«.

Red D.

Petek, 29. aprila: Zaprtó.

Sobota, 30. aprila ob 20. uri: »Trubadur«.

Red C. Gostovanje Vekoslava Janka.

Nedelja, 1. maja ob 15. uri: »Nečak«. Znižane cene. — Ob 20. uri: »Dva tucata rdečih rož«. Znižane cene. Zadnjič.

Prijatelji baritonista Janka imajo priliko, da ga to soboto v njegovem gostovanju v izvrstni njegovi vlogi kot grofa Luno v operi »Trubadur« počastijo s svojim številnim obiskom.

Konec tedna v mariborskem gledališču. V soboto gostovanje člana ljubljanske opere baritonista V. Janka v vlogi grofa Lune v »Trubaduru«. — V nedeljo popoldne kot zadnja popoldanska predstava vesela pereta »Nečak«, ki je pri zadnji popoldanski predstavi nadvse zabavala občinstvo. — Zvečer zadnjič in pri znižanih cenah vesela in duhovita komedija »Dva tucata rdečih rož«.

»360 žena«, Wentzeljeva veseloigra v treh dejanjih, v korist Udrženja gledaliških igralcev se vprizori v torek dne 3. maja.

Sokolskemu Mariboru Sokolski dom!

g. ravnatelj B. Pogačnik, ki je predlagal razrešnico, ki je bila tudi soglasno sprejeta. Naposled je spregovoril še dr. Miloš Vauhnik o nacionalnem pomenu sporta ob naši severni meji ter o nujni potrebi graditve novega stadiona. Po kratkem odmoru so bile volitve in je bila soglasno izvoljena naslednja nova uprava: dr. Fran Stamol predsednik, ravnatelj Fran Rodošek I. podpredsednik, Julij Guštin II. podpredsednik, ravnatelj J. Loos I. blagajnik, mag. Ciril Maver II. blagajnik, Mirko Ravter I. tajnik, Viljem Miheljak II. tajnik, inž. Josip Baran I. gospodar, inž. Joža Jež II. gospodar. Načelniki odsekov: teniškega ravnatelj Franjo Babič, zimskosportnega Vekoslav Golubovič, nogometnega mag. Ciril Maver. Načelnika lahkootletkega odseka bo imenoval odbor. Odborniki: Stanko Koštomaj, Even Bergant, Anton Desnica, Justin Gustinčič, dr. Stane Lutman, Zora dr. Ravnikova, Ludvik Simončič, dr. Miloš Vauhnik in S. Voglar. Namestniki odbornikov: Josip Hutter, Maks Kane, ravnatelj A. Krejči, dr. Fran Marinič, Josip Šerec in ravnatelj F. Zupan. Nadzorni odbor: dr. Leopold Boštjančič, Franjo Mastek in ravnatelj B. Pogačnik. Častno razsodišče: dr. R. Ravnik, dr. S. Štor in ravnatelj dr. J. Tominšek.

Pri slučajnostih so se spregovorili mag. Maver, S. Koštomaj, E. Bergant in Zora dr. Ravnikova. Obravnavale so se še nekatere interne klubove zadeve, nakar je predsednik g. dr. Stamol zaključil lepo uspeli občni zbor.

Sokolske vesti

Pobreški Sokoli spominu br. Gržela

Ob četrti obletnici smrti vzornega Sokola Gržela se je sokolsko društvo Maribor II. (Pobrežje) odločilo, da na dostojen način počasti njegov spomin.

V nedeljo 24. t. m., ko so minila štiri leta, odkar krije zemlja zglednega Sokola, se je v jutranjih urah zbralo na sokolskem letnem telovadišču na Pobrežju članstvo ter naraščaj, ki je odkorakalo na Grželov grob ter ga zasulo s šopki cvetja in rož. Zbrani Sokoli so se nato razvrstili v Šolski ulici, tik ob grobu, kjer je imel društveni načelnik br. Ban na članstvo kratek nagovor, v katerem je vse zbrane pozival k sokolski disciplini in zavesti, kakršna je dičila pokojnega Gržela, ki je bil vzor Sokola idealista. Načelnikovemu nagovoru je sledila topla in zanosna beseda br. Lukežiča, s katero je dal povdarka nenehnemu sokolskemu udeleževanju br. Gržela, ki je žrtvoval svoje mlado življenje za sokolske ideale in cilje.

Po teh spominskih besedah je br. Ban otvoril takozvani Grželov spominski tek v dolžini 3000 metrov. Bratje tekači so na starterjev znak odbrzeli na progo. Po dobrih 10. minutah so se že ob robu gozda pojavili prvi tekači, ki so se s pravo sokolsko požrtvovalnostjo požurili do cilja ob sokolskem letnem telovadišču. Prvi je prispel na cilj br. Pulko, drugi br. Jamnik, tretji br. Bezjak, nakar so sledili še ostali tekmovalci in sicer br. Daičman, Ribič, Gregorovič, Frlež, Zmago in Unger.

S spominskim tekom je bila pietetna svečanost zaključena in je pobreški Sokol na ta način ponovno počastil spomin pokojnega brata Gržela, čigar vzorno delo in življenje je bilo posvečeno izključno vzvišeni sokolski ideji, za katero je živel in umrl.

Razne vesti

Predsednik vlade dr. Stojadinović pojde sredi junija v Bolgarijo.

Minister za telesno vzgojo naroda dr. Vekoslav Miletič odpotuje nocoj s 6 članskim spremstvom v Nemčijo.

Novi reis ul ulema je postal v smislu odločitve kraljevih namestnikov Fehim pfindija Spaho, sodnik vrhovnega šerijatskega sodišča v Sarajevu.

Umrli je Václav Udržal, brat bivšega vojnega ministra ČSR Františka Udržala. Ni mogel prenesti bratove smrti in se je tako razburil, da je podlegel.

Albanija ima kraljico. Včeraj dopoldne je bila v Tirani svečana poroka kralja Zoguja z madžarsko grofico Geraldino Apponyi.

Abesinski podkralj vojvoda D'Aosta je zbolel. Guverner v Tripolisu maršal Balbo je z letalom odpotoval v Addis Abebo, da za nedoločen čas nadomešča obolelega abesinskega podkralja.

Gospodarske beležke

Francoski frank se je zopet okrepil. Ob koncu prejšnjega tedna in v začetku tekočega tedna je bil franc. frank na vseh borzah znatno oslabljen. Včeraj pa je nastal nenaden preokret in se je deviza za Pariz v Curihu okrepila od 13.08 na 13.54. Za zopetni dvig francoske valute na mednarodnih borzah so bile menda mero-dajne vesti o ožjem sodelovanju držav valutnega sporazuma in o nameravani okrepitvi francoskega valutnega intervencijskega fonda.

Ptujske novice

Ptuju Sokolski dom. Gradbeni odsek za zgradbo Sokolskega doma v Ptujju je sprožil širokopotezno akcijo, da se ta načrt uresniči. Med drugim je uvedel in razdelil tudi bloke, ki jih porabljajo Sokolstvu naklonjeni gostilničarji kot računске bloke. Tudi pojde v korist fonda za gradnjo Sokolskega doma čisti dobiček tombole in je upati, da bo v Ptujju do konca Petrove petletke že ponosno stal Sokolski dom.

Mariborske in okoliške novice

Romanje CMD na Oplenac

Odhod iz Maribora z rednim potniškim vlakom v soboto 30. t. m. ob 18.02. Za izletnike na progi Maribor—Zidani most je dala železniška direkcija tri posebne vagona na razpolago, ki se priklopijo v Zidanem mostu posebnemu vlaku iz Ljubljane. Številke sedežev s prospektom dobijo mariborski udeleženci pri tajniku CMD v pisarni ZKD v Narodnem domu danes in jutri med 15. in 17. uro.

Udeleženci morajo kupiti za vožnjo Maribor—Zidani most pri potniški blagajni ali pri Putniku polovično vozovnico (ter tiskovino tisti, ki nimajo žel. legitimacije) istega razreda, v katerem se bodo glasom prijave peljali iz Zidanega mosta do Mladenovca.

Pri velikem številu udeležencev bo pač potrebna disciplina in uvidevnost.

Dunajska vremenska napoved predvideva za jutri v petek 29. t. m. sledeče vreme: Še nadalje spremenljivo, predvsem izdatno oblačno, po večini s padavinami. Majhne temperaturne spremembe. Mraz le v višjih legah.

Iz poštne službe. K pošti v Ormožu je premeščen Miroslav Klemenčič iz Viča, k pošti v Št. Ilju Franc Bizjak iz Murske Sobotice. Poštna manipulanka Leopoldina Gselman iz Šmarja pri Jelšah je podala ostavko na državno službo.

Odlikovanje. Z redom sv. Save V. stopnje je odlikovan Pavel Kleber, vodja zemljiške knjige v VI. položajni skupini pri sreskem sodišču v Mariboru.

Promoviran je bil na zagrebški univerzi za doktorja vsega zdravilstva g. Josip Antolič iz Maribora. Čestitamo!

Maribor počasti spomin P. Zrinskega in Fr. K. Frankopana. Vsako leto je v Mariboru na dan njune mučeniške smrti maša zadušnica. Tudi letos bo pietetna počastitev njunega spomina. Zavedajmo se, da nista bila Zrinjski in Frankopan samo fevdalca, kakor večkrat čujemo. Ne! Govorila, pisala sta v hrvatskem jeziku. Ko bi njuna zarota uspela, bi se stvari v teritorialni razmejitev Evrope najbrže drugače zasukale in bržkone v naš veliki prid. Mariborčani se tega dobro zavedajo in se bodo prav gotovo v častnem številu udeležili sobotne maše zadušnice ob 8. uri v tukajšnji stolnici. Zvečer ob 20. pa je v Ljudski univerzi počastitveni večer obeh mučnikov, združen s predavanjem prof. dr. R. Horvata iz Zagreba, ki bo prikazal glavne razvojne črte v kompleksu dogodkov, sredi katerih sta se znašla P. Zrinjski in F. K. Frankopan.

Tujski promet in drugo. Prejeli smo s prošnjo za objavo: »Veliko govorimo in pišemo o tujskem prometu v Mariboru in bližnji okolici. Vse prizadevanje tujkoprometnih ustanov in oblasti je hvale vredno, saj prinašajo tuji denar in po mnenju nekaterih je to vse. Če pa pogledamo natančneje ta tujski promet, posebno v Mariboru in še bolj v naši okolici, pa vidimo, da se za tem tujskim prometom skrivajo neke čudne reči. Takt zahteva, da je vsakdo s tujcem prijazen, uslužen. Isto velja pa tudi za onega, ki prihaja k nam, da spoštuje gostoljubnost, ne pa da osorno hruli: »Govorite nemški, ako hočete z menoj govoriti!« Takih nevljudnih primerov imamo v zadnjem času vse polno. Motijo se oni, ki menijo, da nas smejo zasmehovati, ako pridejo k nam uživati dobro kapljico in poceni piške. Znaki v gumbnicah so posebno poglavje za sebe. Videli smo jih največkrat v gumbnicah nekdanjih Mariborčanov, ki so po prevratu odšli preko meje, ali pa njih sorodnikov. — r.

Tragična smrt poštnega sluga. Na sklednju se je obesil na svojem posestvu v Rošpolu poštni sluga Ivan Maček. Pokojni je bil v zadnjem času potrjen žalosten, ni pa nikomur povedal, kaj ga tare in žalosti. V trenutku popolne duševne depresije se je odločil, da gre v smrt, sit življenja, ki ga obdaja. Edino tolažbo je imel še v službi, ki jo je vršil z vzorno natančnostjo in vestnostjo. Pri vseh svojih stanovskih tovariših je bil čistan, spoštovan in priljubljen, saj je bil odkrit tovariš, napram vsakomur prijazen in ljubezniv. Pogreb je izpričal njegovo priljubljenost in so ga na njegovi poslednji poti

spremljali polnoštevilno njegovi stanovski tovariši, med katerimi bo spomin nanj živel trajno in svetlo. Vzornemu pokojniku bodi lahka rodna gruda, ki jo je tako vroče ljubil.

Nada Branković, naša 13letna klavirska virtuoziinja iz Beograda, koncertira dne 9. maja t. l. v dvorani »Union«. Predprodaja vstopnic pri »Putniku«.

»Putnikovo« vremensko poročilo: Dne 27. aprila: Senjorjev dom in Koča pod Kopo: ob 7. uri — 7° C, oblačno, sneži, 60 cm pršiča, na solnčnih legah brez podlage, na senčnih 50 cm stare podlage. Smuka od 1000 m dalje.

Mestna občina daje v najem za leto 1938 posameznim interesentom zemljišče za topničarsko vojašnico. Interesenti naj se zglasijo v soboto 30. aprila 1938 ob 14. uri pri Ranerjevi vrtnariji ob Fochovi ulici.

Slavnostni koncert 4. maja

Vstopnice v predprodaji pri Putniku in v Cirilovi

»Okoli Pohorja« 1. maja izlet z modernim avtokarom »Putnika«. Vožnja in prvovrstno kosilo v Dravogradu le Din 80. Prijave pri »Putniku« Maribor.

Trgovski pevski odsek Slovenskega trgovskega društva v Mariboru priredi v nedeljo 1. maja v dvorani hotela »Jelen« pri Sv. Lovrencu na Pohorju ob 4. uri popoldne brez vstopnine »koncert narodnih pesmi«. Društveni odbor vljudo vabi svoje članstvo in narodno občinstvo, da poseti prireditev v čim večjem številu in podpre s tem stremljenje pevskega odseka po širjenju naše narodne pesmi, zlasti v obmejnih krajih. Odhod s prvim popoldanskim vlakom.

Dolžnost nam je še posebej zahvaliti se vrhim in uglednim bratskim Sokolskim društvom Hoče, Slivnica in Razvanje, ki se tudi niso strašili slabega vremena ter se z obilnim obiskom udeležili igre »Divji lovec« dne 18. IV. 1938 v Sokolskem domu v Framu.

Dobrim srcem. Tričlanska družina, bolni oče (zastrupljenje krvi s strupenim plinom), bolna žena (onemoglost) in 13letni sin, učenec meščanske šole, se že delj

125.000 dinarjev všitih v hlapčevo obleko

V tukajšnjo splošno bolnišnico so pripeljali pred 14 dnevi 70letnega Antona Mohorka, hlapca pri posestniku Rothu v Radvanju. Te dni pa se je Mohorkovo stanje nenadoma poslabšalo, tako da je le s težavo govoril. Proti večeru je Mohorko zahteval kos papirja in svinčnik ter je napisal, da naj pokličejo stražnika, ki mu bo nekaj povedal. Ko pa je stražnik prispel v bolnišnico, je bil Mohorko že mrtev.

Po smrti hlapca Antona Mohorka so natančno pregledali njegovo obleko in našli v suknji in hlačah všitih 29.000 dinarjev gotovine, razen tega pa še zašito hranilno knjižico na njegovo ime z vlogo 96.000 dinarjev. Včeraj popoldne se je v bolnišnici oglašil Mohorkov brat, ki sta-

časa nahaja v obupnih razmerah: je brez vsakih sredstev, brez hrane, obleke in dolguje stanarino za skromno sobo. Prosimo blaga srca, da se jih usmili in jim kakorkoli pomagajo, da ne obupajo. Darove sprejema uprava našega lista.

Zaščitno cepljenje zoper osepnice. Za mesto Maribor bo vršil mestni fizikat zaščitno cepljenje zoper osepnice od ponedeljka dne 2. maja do petka 6. maja t. l. v svojih uradnih prostorih v Frančiškanski ulici 8 in sicer v času od 9. do 11. ure. V navedenem času se vrši cepljenje brezplačno. Cepljeni morajo biti vsi zdravi otroci, ki so bili rojeni v preteklem letu. Starši se opozarjajo, da se opustitev cepljenja kaznuje po zakonu o zatiranju nalezljivih bolezni.

Apel na hišne posestnike in stanovanjske najemnike! Vsako leto praznujemo v mesecu maju protituberkulozni teden, ki je postal že tradicionalen. V letošnjem tednu hoče mariborska Protituberkulozna liga na prav posebno viden način in izrednim povdarkom manifestirati potrebo protituberkulozne borbe. Iz vrst mariborske publike je prišla pobuda, da bi se ta manifestacija izvršila z okrasitvijo oken s simboličnimi zastavicami z dvojnimi križem. Liga je tej želji sledila in bo vsem hišnim posestnikom in stanovanjskim najemnikom dostavila potrebno število takih zastavic. Hišni posestniki in stanovanjski najemniki, hišni oskrbniki in hišniki bodo ligo v tej akciji gotovo podprli.

Ljudska univerza. V soboto 30. aprila je spominska proslava velikih hrvaških herojev Zrinjskega in Frankopana, ki sta izpričala s svojo mučeniško smrtjo svojo globoko hrvatsko samozavest. Predaval bo o mučeniški smrti Zrinjskega in Frankopana, ter o njih zgodovinskem pomenu odlični hrvatski zgodovinar g. prof. dr. Rudolf Horvat iz Zagreba. Prireditev je skupna s hrvatskim društvom v Mariboru. — V ponedeljek 2. maja predava g. Jože Kerenčič o vprašanju: Ali propada slovenska vas?

»Konzul« Klaus piše romane. Afera »konzula« Klause v Mariboru zanima tudi inozemstvo in prejema mariborska policija številna pisma iz inozemstva. Včeraj proti večeru pa so mariborsko policijo poklicali telef. celo iz Rige. Službujoči uradnik pa radi slabe zveze ni mogel razumeti, za kaj gre, vendar pa je gotovo, da se v Rigi zanimajo za »konzula« Klau-

nuje na Pobrežju, ter zahteval, naj njemu izročijo obleko. Ko so mu povedali, da so našli v obleki všitega toliko denarja, je brat zahteval, naj tudi denar njemu izročijo, kar pa v smislu zakona ni bilo mogoče, ker bodo denar in hranilno knjižico deponirali pri sodišču.

Najdba 122.000 dinarjev pri revnem hlapcu Antonu Mohorku je seveda zbudila pozornost varstvenih oblastev. Glede najdenega denarja se čujejo razne verzije, ki jih sedaj oblastva kontrolirajo. Danes dopoldne je bila pri veleposestniku Rothu v Radvanju hišna preiskava, ker obstoja sum, da je pokojni Mohorko morda v gospodarskem poslopiju skril razne predmete in denar.

„Direktor“ J. Rože izročen sodišču

»Direktorja« Rožeta so izročili včeraj v zapore tukajšnjega okrožnega sodišča. Včeraj sta prispela v Maribor dva zagrebška odvetnika, ki sta hotela napraviti pogodbo z »direktorjem« Rožetom glede fuzije njegove »Privredne zadruge« z »Zagrebško zadruzo« s sedežem v Zagrebu. Oba odvetnika pa sta bila zelo iznenadena, ko sta izvedela, da posluje

»direktor« J. Rože pri Grafu. Zanimivo je, da je zadruga poslovala brez dovoljenja ministrstva trgovine in ne da bi bila registrirana. Tudi ni bilo nikakšne revizije in se ljudje zares vprašujejo, kako je bilo mogoče, da se je vse to dogajalo in da je lahko J. Rože tako dolgo »posloval« na račun drugih.

Krvav in skoro tragičen spopad med 14 letnikoma

V bližini carinskih skladišč v Einspelerjevi ulici bi se včeraj popoldne kmalu pripetila tragedija med dvema 14 letnikoma. Neki Franc C. je namreč v hudi jezi z žepnim nožem zabodel svojega sošolca Franca K. od zadaj v hrbet, tako da je bil K. v trenutku ves v krvi. Imel pa je še toliko moči, da je zagrabil za

vrigel za C. Železo je priletelo tovarišu na roko ter mu prebilo levo dlan. K. se je radi izgube krvi zgrudil na tla ter je obležal nezavesten, njegov tovariš C. pa je prišel na ves glas radi bolečin tuliti, tako da so postali ljudje pozorni in poklicali stražnika, ki je oskrbel, da se fantičema nudi zdravniška pomoč.

Kino

Kino Union. »Polnočni valček«, velfilm najnovejše mode, elegance in razkošja. Brigita Horney, Willy Birgel. Režija Turžansky.

sa, ki se nahaja še vedno v policijskih zaporih, kjer sedaj piše — romane.

Nepričakovan preobrat. Ko strela z jasnega nas je zadelo, ko smo izvedeli za izid poizvedb in raziskav o senzacionalni najdbi dnevnika »360 žena« v bastilji mariborskega gradu. Vse se je postavilo na glavo! Informacije, ki smo jih dobivali, so se izkazale kot preuranjene! Seveda ne moremo kar tebi nič meni nič vse navedbe o Boccacciju, ki so bile po najboljših virih priobčene včeraj in predvčerajšnjim zanikati. Zadeva je stopila v popolnoma novo luč. Po temeljitem raziskovanju se je namreč dognalo, da dnevnik »360 žena« ni nikak dnevnik, temveč le izborna veseloigra. Za njo se je brez odloga zavzela mariborska sekcija »Združenja gledaliških igralcev«, ki jo bo v svojo korist vpriporilo v torek 3. maja 1938 v Narodnem gledališču.

Velikansko zanimanje! je za Jutrovo nagradno tekmovanje, doslej največje naše nagradno tekmovanje. Avto je danes prispel v Maribor! Motocikl in druga krasna darila. Vsi že z radovednostjo pričakujejo nedeljske številke »Jutra«, ki bo vsebovala nove naloge za rešitev. Kupite nedeljsko »Jutro«!

Posurovelost mladine se najžalostneje kaže v vedenju mladine do živali, zlasti do ptic. Izumeli so nov način »streljanja« s takozv. »fračami«, izprva za zabavo, potem za sport, zdaj pa so prišli na vrsto — ptiči v parku in na Kalvariji, kjer so pri spomeniku odnesli gajbov za krmljenje. Višek posurovelosti pa si je privoščil nek nadebudni sinko. Njegova sosedka kot velika prijateljica ptic jih stalno krmi z orehi itd. Med drugim je posebno rada imela ščinkovko, ki je v zadnjem času redno prihajala k njej, skrbčje za svoj zarod. Ta ljubezen do nežne živalice pa je fanta tako razgrela, da je prežal na tičico in jo smejoč se — p o h o d i l.

Držni vlomilci so danes ponoči vdrl v neko trgovino v Šmarju ob Jelšah. O zadnji je bilo obveščeno tudi predstojništvo mestne policije v Mariboru, ki je poslalo v Šmarje polic. daktiloskopa g. Grobina, ki bo s pomočjo policijskega psa skušal zajeti morebitne sledove. Kakor pravijo poročila, so tatovi skušali navrtati veliko blagajno.

Dober plen mariborske policije. V Mariboru so v zadnjem času izginjala številna kolesa, ne da bi bilo mogoče storilce zalotiti. Včeraj pa je službujoči stražnik na Meljski cesti opazil kolesa moškega, ki se je peljal na dvokolesu brez evidenčne številke. Moškega je stražnik ustavil ter ga pripeljal na stražnico, kjer je priznal, da je kolo ukradel izpred neke gostilne na Aleksandrovi cesti. Policija sumi, da ji je padel v roke dolgo iskani tat koles. Moškega, nekega 32letnega delavca Franca M., so danes izročili v zapore tukajšnjega sodišča.

Iz Goenje Radgone

Za obmejni sokolski dom so darovali: Znesek 500 Din Posojilnica Maribor, Narodni dom, 200 Din Arsenič Pavle, carinski inšpektor v Strugi, po 100 Din: Zavarovalna družba Royal Exchange Beograd, Dr. Dračo Marušić, senator Beograd, Pucelj Ivan, senator Beograd, Tašner Joža, načelnik min. preds. Beograd, Seršen Franjo, hotelir v Ljutomeru, tvr. Josip in Ivan Vogler, lastnica Petanjske slatine v Radencih, Sterger Anica učiteljica v Mariboru, po 50 Din: Zacherl Fr. in Slavica, vpok. šolski upravitelj, Ljutomer, Dr. Fran Roš, advokat Laško, Senčar Metod, trg. Štrigova, Fr. Senčar, trg. Mala Nedelja, ter Sokolska društva Cerknica, Domžale in četa Radenci, 67 Din Sokolsko društvo Pobrežje pri Mariboru, 40 Din Fabjan Ignac, postajni načelnik Radenci, po 25 Din Dr. Milko Hrašovec Celje in Dr. Šandor Hrašovec Šmarje pri Jelšah, 30 Din Sokolsko društvo Razvanje pri Mariboru, 20 Din Sokolsko društvo Žuženberg in 10 Din Dr. I. Rajh iz Celja, Gradbeni odsek obmejne sokolskega društva Gor. Radgona izreka vsem bratsko zahvalo!

O tem in onem

Zakon o avtorskih nagradah

Na številnih občinih zborih raznih kulturnih ustanov in organizacij je bilo že govora o visokih avtorskih taksah, ki jih morajo plačati posamezne organizacije in ustanove, če imajo kakšno javno prireditve, na kateri se predvajajo odrski komadi, glasbene točke itd. Širši javnosti menda ni znano, v kakšni višini se gibljejo avtorske nagrade za glasbene prireditve, ki jih ima pravico pobirati pooblaščen avtorskopravni posrednik Društva jugoslovanskih glasbenih avtorjev (UJMA). Zadevna tarifa je pred kratkim izšla v »Službenih novinah kraljevine Jugoslavije«, ki jih je pregledal svet strokovnjakov, ki jih je odobril avtorskopravni nadzor ministrstva za prosveto v Beogradu. Tarifa obsega naslednje točke:

I. Gostinski obrati: 1. Lokalni I. reda mesečna povprečnina din 700, lokalni II. razreda mesečna povprečnina 350 din, lokalni III. razreda 250 din, IV. razreda 150 din in V. razreda 90 din; radijski aparati v lokalnih mesečna povprečnina din 30, enkratno sviranje v lokalni mesečna povprečnina din 50. Vsak lokal, ki vzdržuje godbo, je uvrščen v eno izmed petih kategorij. Kategorizacija lokalov se je izvršila sporazumno med UJMA in Državno zvezo gostinskih združenj.

II. Plesi, zabave, večerne zabave, matineeje in čajanke: 1. Elitni plesi: kraji I. reda din 700, kraji II. reda 350, kraji III. reda 150 din; 2. plesi: kraji I. reda din 350, II. reda 250, III. reda 150, kraji IV. reda 100, kraji V. reda 75 din; 3. zabave: kraji I. reda din 250, II. reda 180, III. reda 100, IV. reda 75, V. reda 75 din; zabave humanih in dobrodelnih društev: kraji I. reda 75 din, II. reda 50, III. reda 40, IV. reda 30, V. reda 25 din; veselice, matineeje, čajanke do 21. ure s plesom: kraji I. reda 75 din, II. reda 50, III. reda 40, IV. reda 30, V. reda 15 din.

Prireditve humanih in dobrodelnih društev: kraji I. reda 40, II. reda 30, III. reda 20, IV. reda 15, V. reda 15 din; pričakanje novega leta za lokale, ki nimajo povprečninske pogodbe: kraji I. reda 100 do 250, II. reda 50 do 150, III. razreda 50 do 100, IV. reda 50 do 75, kraji V. reda 50 din. Pri zabavah ali prireditvah humanih in dobrodelnih društev je za odmero avtorske nagrade odločilen značaj društva, ne pa namen prireditve.

III. Koncerti: 1. koncerti tujih umetnikov in društev 3% kosmatega dohoda; 2. koncerti domačih filharmonij in večjih orkestrrov 1,6% kosmatega dohoda; 3. koncerti domačih društev in umetnikov brez plesa din 50 do 200, s plesom 50 do 300; koncerti in zabave srednjih in strokovnih šol din 10 do 30.

IV. Razno: Plesne šoje. Vsaka matineeja din 25; mesečna povprečnina za več ko 4 matineeje din 100 do 150, javni nastop din 50. Beograjski, ljubljanski, mariborski sejmi in zagrebški zbor dnevno 200 din; bioskopi z nemim filmom mesečna povprečnina za glasbo 30 do 100; vsesokolski in pokrajinski zlet povprečnina za vsak zlet din 1000, župni zlet povprečnina na vsak zlet 300 din, sokolski javni

„Spravna cesta“ k Vatikanu ne bo okrašena

PARIZ, 28. aprila. »Tems« poroča iz Rima, da nova »spravna cesta«, ki vodi od Tibere k Petrovi cerkvi, ob Hitlerjevem obisku v Rimu ne bo okrašena.

nastopi z godbo din 20 do 50, sportne prireditve z godbo do din 200, godba na sejmih in cerkvenih slavnostih dnevno din 10 do 20.

Krajevne kategorije: Kraji I. reda: Beograd in Zagreb kakor v sezoni tudi Bled, Rab, Crikvenica in Vrnjačka Banja; Kraji II. reda: Ljubljana, Maribor, Sarajevo, Skopje, Subotica, Novi Sad, Osijek, Split, Dubrovnik in Zemun ter vsi ostali kopališki in turistični kraji v sezoni. Kraji III. reda: Celje, Niš, Kragujevac, Sombor, Senta, Petrovgrad, Velika Kikinda, Vršac, Pančevo, Brod, Banjaluka in Sušak. Kraji IV. reda: vsi ostali kraji z več kakor 10.000 prebivalci. Skupino V. reda pa tvorijo vsi ostali kraji z manj kakor 10.000 prebivalci.

Omenjena tarifa je v veljavi za vse pogodbe in prireditve od 1. februarja 1938 do nadaljnje odredbe delegata ministrstva prosvete, najdalje pa do 1. januarja 1939. Tarifa velja samo za tiste, ki prireditve pravočasno prijavijo in naprej plačajo avtorsko nagrado. Tisti, ki ne bi takse pravočasno odrajtali, plačajo 100% zvišano tarifo.

Slava na spominskih ploščah

Tristan Bernard je spremljal med razstavo po Parizu znanega pisatelja, stanujočega na kmetih. Ko sta šla po La Fontainovi ulici, sta se ustavila pred hišo, kjer je bila spominska plošča, kajti v dotični hiši je nekoč stanoval Varien Privas — Kaj neki bo napisano po moji smrti nad vhodom hiše, kjer sem stanoval? — je pripomnil podeželski pisatelj.

Nedvomno: »Odda se stanovanje v najem«, je odgovoril Tristan Bernard.

1.062.640.000 parov čevljev

Po statistiki ameriškega trgovskega departementa je dosegla proizvodnja obutve na vsem svetu 1.062.640.000 parov. Največ čevljev odpade na Evropo in sicer 490 milijonov parov. Evropi sledi Amerika, kjer izdelajo letno 429.720.000 parov čevljev. Ameriki sledita Azija in Avstralija, kjer izdelajo na leto 66.000.000 parov čevljev, dočim jih izdelajo v Južni Ameriki samo 45.520.000, v Afriki pa 16.000.000 parov. Afrika je torej na zadnjem mestu glede proizvodnje čevljev, kar je razumljivo, ker je tam vroče podnebje in pa tudi domačini še niso tako daleč civilizirani, da bi ne mogli hoditi bosi. Tudi če vzamemo za podlago, da se zadovolji vsak človek na svetu na leto z enim parom čevljev, nam ostane še vedno polovica vsega človeštva, ki še ni vajena nositi čevljev in sicer ne glede na razmah prometnih sredstev in na splošni napredek. Zdi se pa, da zaradi tega človeško zdravje ne trpi, saj umrljivost tam, kjer hodijo ljudje bosi, ni dosti večja kakor pri nas. Skozi mnoga pokolenja so se ljudje že navadili hoditi bosi. Če bi prišel med prebivalce Afrike razvajeni človek iz Evrope, bi seveda ne mogel

hoditi bos, ne da bi si nakopal to ali ono bolezen.

Drago Bajt:

Rdeči oblaki

»Slabotna je in če ji ubijete še vero v bodočnost, ne bo preživela...« Glas mu je zastajal, ko je nadaljeval. »In potem, če tudi mene več ne bo... saj se morda vrne Franci... bodite tolažnik...«

Dvomil je v svoje misli. A saj druge poti ni.

»Če pa ostane domačija brez gospodarja, ko pride za nami še žena, dajem v testamentu vse revežem...«

Kar ga je skrbelo in težilo, je opravil.

V noči je obšel Jesenkovo. Vsa je bila v cvetju in zelenju, od juga so vele mehke pomladanske sapa. In je še enkrat zrl v preteklost. Moj Bog, kako je zidal bodočnost... in zdaj... Skoraj bi se razjokal od mehke ob spominih na ono pravo srečo, ki jo je šele pričakoval. Zanj ni ničesar več. Ve, da je dragoceno v teh dneh samo še življenje. Kako dolgo še... Trije so bili, ki jih je zrl v sanjah...

»Ana,« je dejal ženi ob slovesu. »Veruj in moli za srečno vrnitev vseh!«

»Verovala bom,« je rekla žena in nič solz ni bilo v njenih očeh.

Na obzorju je vstajal nov pomladni dan ko je Jesenko odhajal za svojima sinovima. Preteklost je pokopal. Cene, Franci in Ana, pa prelepa Jesenkova, vse se je razblinilo v nič. Za vso laž ženi je na-

šel v sebi opravičilo in čist v sebi je izginil za ovinkom. Še ozrl se ni. Ko da bi hodil v temi, iz katere ni vrnitve...

Zdaj znova rdeči po pohorskih planjavah resje. Bogve kje so raztresene kosti Ceneta in Francija, pa starega Jesenka? Nič več ni bilo glasu od njih. Jesenkova že davno sniva pod rušo, na domačiji gospodari tujec. Seveda, dolgo je že od takrat in ljudje komaj še vedo, da so nekoč živeli Jesenkovi.

(KONEC.)

Kulturne beležke

Slovenski esperantist. Izšli sta št. 3 in 4 tega uglednega mesečnika za propagando esperantskega jezika. Uvodnemu članku »Ali hočete biti roboti?« sledi prispevek J. Kozlevčarja pod naslovom »Esperanto — sinteza indoevropskih jezikov«, nato prevod D. M. »Napredek — najbolj zasvožen« ter članek prof. M. Rakuše »Misleci o esperantu.« Zatem je uvrščen esperantski prevod, ki ga je oskrbel Franjo Modrijan, S. Gregorčičeve »Življenje ni praznik!« Številki zaključujejo razne novice iz esperantskega sveta.

On: Oprostite! Smem li vedeti, kdaj ste se rodili?

Ona: Rodila sem se prestopnega leta.

On: Koliko let imate sedaj?

Ona: Dvajsetosem.

On: Prestopnih?

Prvi prijatelj: Jaz sem žrtev železniške nesreče.

Drugi prijatelj: Kaj se je vendar pripetilo?

Prvi prijatelj: S snočnim brzovlakom mi je dopotovala — tašča.

Razno

Na zalogi imam kompletne **SPALNICE IN KUHINJE** izdelane po naročilu vse stanovanjske opreme, stavebna dela in popravila. Solidna izdelava! Nizke cene! Se priporoča Ivan Iršič, mizarstvo, Maribor, Mlinska ul. 21. 1977

AVTOTAKSI
Leonid Kvitko, Maribor, Magdalenska ul. 34, telefon 28-82 1971

2500 DIN
rabite, da zaslužite 1000 din mesečno doma! Postranski zaslužek! Dopolni: »Anos«, Maribor, Orožnova 6. 2354

ŽELEZNE POSTELJE
vseh vrst najceneje pri trdki »Obnova« F. Novak, Jurčičeva 6. 2428

TRAJNI KODRI
prvovrstna izvedba, samo din 40.—, Salon Banič, Tržaška c. 63. 2466

GOSPODA ALI GOSPO
s primernim premoženjem sprejem v popolno prvovrstno do smrti preskrbo. Ponudbe pod »Štev. 25« na upravo »Večernika«. 2442

ŠIRITE »VEČERNIK«!

Posesti

KDOR PRODA ALI MENJA hišo ali posestvo v Jugoslaviji z Avstrijo, naj se takoj zglaši v posredovalnici »Rapida« Gosposka 28. 2472

Dve lepi **PARCELI** v bližini mestnega parka ugodno na prodaj. (Vprašati v pisarni Peklar, Maribor, Tomšičeva 28.) 2468

Prodaj

HARMONIKA gramofon, štedilnik, dvigalo ugodno na prodaj. (Vprašati v pisarni Peklar, Maribor, Tomšičeva 28.) 2474

Sobo odda

Opremljeno, sončno **SOBO** oddam. Tattenbachova 20-I. 2470

Lepo sončno **OPREMLJENO SOBO** s posebnim vvhodom oddam s 1. majem. Vprašati Koroščeva ul. 34, pritličje. 2463

Stanovanje

Sprejem gospodično kot **SOSTANOVALKO** Strossmajerjeva ul. 9. 2465

Sobo išče

SOBO s štedilnikom iščem s 1. majem. Naslov v upravi. 2467

Stanovanje išče
STANOVANJE sobo in kuhinjo, v smeri proti Teznu iščem. Ponudbe na upravo pod »Učiteljica«. 2462

Službo dobi
Sprejem perikotno **SOBARICO** ki zna tudi nekoliko šivati. Informacije v pisarni Čeršak, Maribor, Maistrova 3, samo dopoldne. 2469

Iščem prvovrstnega **KROJAČA** za izdelovanje hlač, fino delo. Terzer Meljska 2. 2475

Službo išče
KLJUČAVNIČARSKI VAJENEC z 2 letno učno dobo, bi se rad učil dalje. Naslov v upravi. 2464

Spomnite se CMD!

Kleopatra

Da bi Kleopatra dosegla, kar želi, je stavila vse na kocko. In tako se je zgodilo, da je lepa, dražestna, božanska Kleopatra očarala ter priklenila nase farsalskega zmagovalca in ga popolnoma pridobila na svojo stran.

Cezar je razsodil v sporu tako, da mora Kleopatra vladati skupno s svojim mlajšim bratom. Za časa svojega bivanja v Egiptu se Cezar ni oddaljil od ljubljene Kleopatre.

Cezarjevo postopanje napram Kleopatri ter njegovo obnašanje v Egiptu sploh sta zbudila pravcato revolto pri Egipčanih. Tudi oni se, nahujskani po svetovalcih mladega Ptolomeja, upro proti Cezarju ter ga oblegajo v kraljevskem dvorcu v Aleksandriji.

Le s težkimi napori in zahvaljujoč se prvenstveno svojim vojnim sposobno-

stim se je Cezar lahko vzdržal s svojo neznatno vojsko proti velikim egipčkim

JULIJ CEZAR

množicam, dokler mu ni končno prispela pomoč.

Ravno v teh borbah je zgorela znamenita aleksandrijska knjižnica.

Razvila se je odločilna bitka na Nilu 1. 47 pred Kr. roj. V tej bitki je Cezar potolkel Egipčane in je v teh borbah padel Kleopatrin mlajši brat Ptolomej XIV., star komaj 15 let.

Cezar je sedaj lahko odločal. Na prestol egipške zemlje dvigne Kleopatru, poleg nje pa še njenega mlajšega brata Ptolomeja XV., dečka 11 let.

Cezar kar ni mogel nazaj v Rim. Kleopatre privlačnosti so bile močnejše. Kleopatra je silnega Cezarja duševno in spolno popolnoma podjarmila. Polnih devet mesecev je Cezar prebil v Egiptu radi Kleopatre. Ni mogel drugače. Medtem pa so se pompejski republikanci zbrali v Severni Afriki, kjer so pripravili odpor.

Kakor je res, da je lepa in bistroumna mlada kraljica očarala Cezarja, ki je bil

star okoli 53 let, tako je tudi res, da je bila Cezarju avantura s Kleopatro dobro došla za njegove posebne politične račune.

Cezar je hotel, da mu njegova zveza z egipško kraljico, naslednico najstarejše ter najuglednejše legitimne dinastije na tedanjem grškem vzhodu, vladarico na prestolu staro slavnega in v vsakem oziru bogatega Egipta, koristi pri ureditvi političnih načrtov na vzhodu.

Prav tako pa ni niti najmanj dvomiti, da je bila tudi Kleopatri zveza s Cezarjem dobrodošla, koristna in željena. Njena legitimnost je zadobila stvarno ter moralno zaslombo od strani farsalskega zmagovalca, ki je bil ravno na pragu, da postane gospodar in vladar vsega tedanjega sveta. (Dalej.)

Pomagajmo graditi Pivkov Sokolski dom!